

ENDOJEN EKZEMALAR

Prof. Dr. Aynur Akyol
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Deri ve
Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı

SINIFLANDIRMA

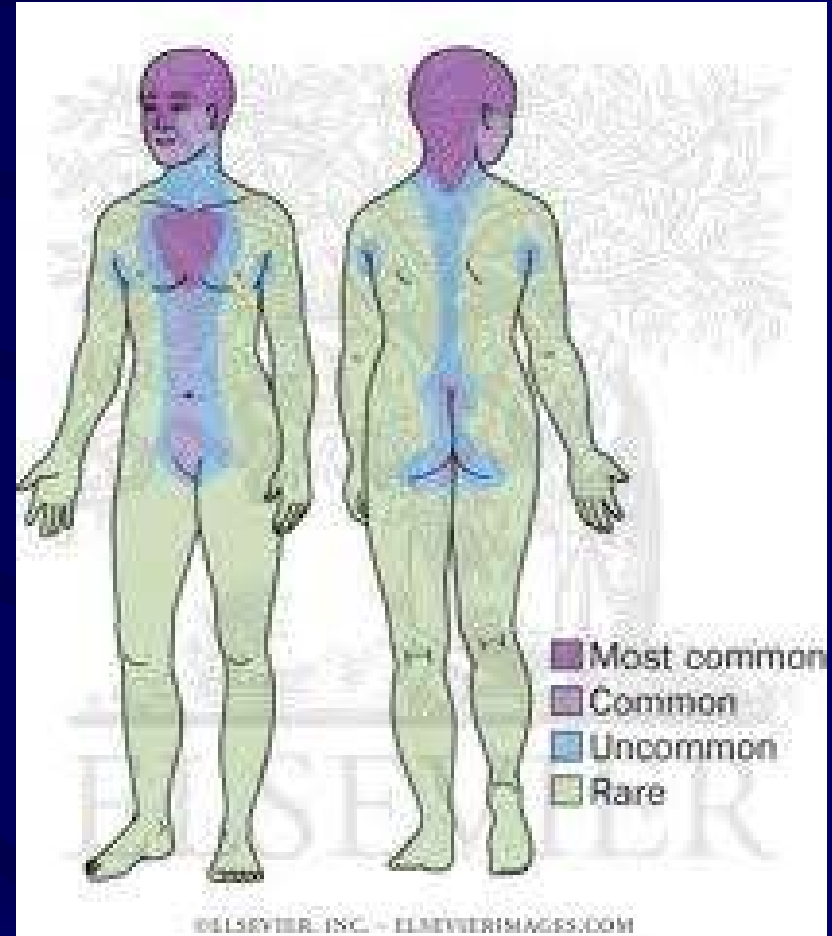
- Atopik dermatit
- **Seboreik dermatit**
- **Numuler ekzema**
- **El ve ayakların veziküler ekzeması**
- **Staz ekzeması**
- **Liken simpleks kronikus (Nörodermatit)**

SEBOREIK DERMATIT

Seboreik dermatit, saçlı deri ve gövdede sebase bezlerin yoğun olduğu (seboreik) bölgelere lokalize kronik inflamatuvar bir hastalıktır

SEBOREİK BÖLGELER

- Saçlı deri
- Yüz
 - Alın
 - Kaşlar
 - Burun
 - Nazolabial sulkus
 - Çene
 - Kulak arkası
- Boyun yanları
- Sulkus mediana anterior
- Sulkus mediana posterior
- Koltuk altı
- İnguinal bölge
- Genital bölge

Genel popülasyonda görülme sıklığı %3

AIDS' de %85

Erkeklerde kadınlara göre daha sık

Seboreik Dermatitte Etyoloji

- *Malassezia ovalis* (*Pityrosporum ovale*)
- Genetik Yatkınlık
- Çevresel Faktörler (Isı,nem,stres,hijyen)
- Hormonal
- AIDS
- Genel sağlıkla ilgili faktörler

Seboreik Dermatit-Yaş-Sebum İlişkisi

Seboreik dermatit gelişmesinde sebace gland maturasyonu gereklidir. Ancak Seborenin rolü tartışmalıdır

Androjen Sebace gland stimülasyonu

Seboreik Dermatit- Malessezia Ovale İlişkisi

- Lezyonlarda malessezia ovale artmıştır
- Antifungal tedaviyle lezyonlar iyileşebilir
(Seboreik dermatitli olguların %15'i antifungal tedaviye cevapsızdır)

Seboreik dermatit normal deri yüzeyindeki mikrofloranın tetikleciyi rol oynadığı kronik inflamatuvar cevaba bağlı gelişen bir hastalıktır

Seboreik Dermatitin Klinik Tipleri

- *İnfantil* (Son yıllarda Atopik dermatitin erken varyantı olduğu düşünülmektedir)
 - Saçlı deri
 - Gövde
 - Leinner Hast
- *Adult* (18-40 yaşlarında en fazla)
 - Saçlı deri
 - Yüz
 - Gövde
 - Generalize (Eritrodermi gelişebilir)

Infantil seboareik dermatit

İnfantil seboreik dermatit

- Ortalama 6-8 haftalık bebeklerde başlar
- Eritemli, sarı yağlı-yapışık squamlı lezyonlarla karakterizedir
- Lokalizasyon
 - Saçlı deri (Crusta Lacta)
 - Kulak arkaları
 - Flaksural bölgeler
- Genellikle 1 yaşına kadar iyileşir

İnfantil seboreik dermatit

Ayırıcı tanı

- Bebeklik dönemi atopik dermatiti
- Ara bezi bölgesinin irritan kontakt dermatiti
- Ara bezi bölgesinin psoriazisi

İnfantil seboreik dermatit

Tedavi

- Saçlı derinin yağlanması, squamaların yumuşatılıp kaldırılması
- Potent olmayan topik kortikosteroidler
- Sekonder enfeksiyona karşı antibakteriel topikler
- Çok yaygın olgularda sistemik steroid (1mg/kg prednizolon)

Yetiřkin seboreik dermatiti

Saçlı deri seboreik dermatiti

- **Pitriazis kapitis** $\longleftrightarrow$ Kuru pitriazik squamlar
(Dandruff)
(SD'in noninflamatuvar formu)

SD'in inflamatuvar formu $\longleftrightarrow$ Sarı yağlı yapışık squamlar

Yüzde seboreik dermatit

- Alın, kaşlar, kirpikler, sakal, bıyık bölgesi, nazolabial sulkus
- Blefarit ve konjunktivit
- Dış kulak kanalı
- Postaurikuler kıvrımlar

Gövdede seboreik dermatit

- petaloid
- pitriasiform
- fleksural
- ekzematöz
- folliküler

Seboreik Dermatit ayırıcı tanı

- Saçlı deri
 - Psoriasis
 - Sifiliz
 - Tinea kapitis süperfisialis
- Yüz
 - Kontakt dermatit
 - Lupus eritematozus
 - Pemfigus eritematozus
 - rozase
- Gövde
 - Pitriasis rosea
 - Psoriasis
 - Tinea versikolor
 - Roseol
- İntertriginöz
 - Eritrazma
 - T.inguinalis
 - Psoriasis
 - intertrigo

Seboreik Dermatitte Tedavi

Yıllarca süren düzenli tedaviyi gerektirir
Kalıcı kür yoktur, genellikle suprese edilir

Seboreik Dermatitte Tedavi

- **Hijyen** SD kontrolünde önemlidir. Lezyonlu bölgenin sık yıkanması sebore iyileşmesine katkıda bulunur
- **UVA-UVB**, P.Ovale çoğalmasını inhibe eder, birçok hastada yaz aylarında sebore iyileşir

Seboreik Dermatitte Farmakolojik Tedaviler

- Selenyum Sülfid şampuanı
- Zinc pyrithione şampuanları
- Azoller
- Sodium sülfacetamid
- Topikal terbinafin

Antifungal etkiyle lipofilik yeastlerin kolonizasyonunu azaltırlar

Seboreik Dermatitte Farmakolojik Tedaviler

Yer fıstığı,zeytin yağı ,mineral yağlar → Yapışık squamların kaldırılması

Salisilik asit
katran deriveleri → Keratolitik

Topikal steroidler → Antiinflamatur

İsotretinoin → Sebosupresif

Seboreik dermatitte tedavi basamakları

- Özellikle saçlı deri seboreik dermatitinde

1-Keratolitik etki için: Asit salisilikli yağ

Asit salisilik 3 gr

Huile de ricine 20 gr

Huile de olive 80 gr karışımı 3 gün sürülür

2- Selenyum sülfid, zinc pyrthione, ketakonazol içeren bir şampuanla saçlar yıkanır.

3- Kepekler erimişse lezyon bölgesine topikal kortikosteroid uygulanır

Seboreik dermatitte topikal kortikosteroid uygulaması

1- Saçlı deriye:

Losyon bazında

Orta potent veya potent kortikosteroid

2- Gövde seboreik dermatitinde:

Pomad bazında

Orta potent veya potent topikal kortikosteroid

3- Kırım bölgelerinin

seboreik dermatitinde

Krem veya losyon bazında

Düşük potent topikal kortikosteroidler

NUMULER EKZEMA

NUMULER EKZEMA

- Madeni para şeklinde eritemli, veziküllü plak oluşumları ile karakterizedir
- Daha çok ekstremitelerde lokalizasyon gösterir
- Yazın iyileşir, kışın alevlenir
- Atopik bünyede daha sık ortaya çıkar

NUMULER EKZEMA (DİSKOİD EKZEMA)

- Etyolojik faktörler
 - Patojen stafilokoklara karşı aşırı duyarlılık
 - Cilt kuruluğu
 - İrritan maddeler
 - Böcek sokmaları
 - Yanıklar

NUMULER EKZEMA (DISKOİD EKZEMA)

- Ayırıcı tanı
 - Tinea corporis
 - Kontakt dermatit
 - Psoriazis
 - Kuru tip diskoid ekzema

NUMULER EKZEMA TEDAVİSİ

- Lokal sulantılı lezyonlarda
 - Gündüz → Asit borik sol. pansuman
 - Gece → Alüminyum asetat ve lanolin içeren merhemler (BGM)
 - Sulantı geçince → Krem bazında topik kortikosteroid
- Yaygın lezyonlarda
 - Sistemik kortikosteroid 1mg/kg prednizolon dozu

EL VE AYAKLARIN VEZİKÜLER EKZEMASI (DİZİDROTİK EKZEMA)

EL VE AYAKLARIN VEZİKÜLER EKZEMASI (DİZİDROTİK EKZEMA)

- Avuç içi, parmakların iç yüzü ve /veya ayak tabanında derine yerleşmiş kolay açılma eğilimi göstermeyen vezikül ve bazen büllerle karakterizedir (Dizidrotik veziküller)
- Şiddetli kaşıntı yakınması vardır
- Veziküller zamanla gerileyerek yerinde yakalık tarzında squamlar bırakırlar

EL VE AYAKLARIN VEZİKÜLER EKZEMASI (DİZİDROTİK EKZEMA)

- Etiyolojik faktörler
 - Aşırı terleme
 - Yerel veya sistemik olarak alınan kontakten maddeler
 - Nikel
 - Potasyum dikromat
 - Neomisin
 - İd reaksiyonu
 - Bakteriel infeksiyon odakları

EL VE AYAKLARIN VEZİKÜLER EKZEMASI (DİZİDROTİK EKZEMA)

- Ayırıcı tanı
 - Dizidrotik tip Tinea Pedis
 - Kontakt dermatit
 - Püstüler psoriazis

VEZİKÜLER EKZEMA TEDAVİSİ

- Lokal sulantılı lezyonlarda
 - Permanganat banyoları, antibakteriel kremler
 - Gündüz → Asit borik sol. pansuman
 - Gece → Alüminyum asetat ve lanolin içeren merhemler (BGM)
 - Sulantı geçince → Krem bazında, orta potent topik kortikosteroid
- Yaygın lezyonlarda
 - Sistemik kortikosteroid 1mg/kg prednizolon dozu

STAZ EKZEMASI

STAZ EKZEMASI

- Bacaklardaki venöz dolaşım bozukluğuna bağlı olarak meydana gelir
- Genellikle iç malleol çevresinde lokalizedir
- Akut ekzema ve purpurik deri değişiklikleri ile karakterizedir
- Tedavi
 - Akut ekzema ve venöz staz tedavisi

STAZ EKZEMASI AYIRICI TANI

- Atopik dermatit
- Numuler ekzema
- Kontakt dermatit
- Psoriazis
- Hipertrofik tip liken planus
- Tinea corporis

STAZ EKZEMASI TEDAVİSİ

- Lokal sulantılı lezyonlarda
 - Gündüz → Asit borik sol. pansuman
 - Gece → Aluminyum asetat ve lanolin içeren merhemler (BGM)
 - Sulantı geçince → Krem bazında topik kortikosteroid
- Yaygın lezyonlarda
 - Sistemik kortikosteroid 1mg/kg prednizolon dozu

LIKEN SIMPLEKS KRONIKUS (NÖRODERMATIT)

LİKEN SİMPLİKS KRONİKUS (NÖRODERMATİT)

- Psikik bozukluğu olan kişilerde ortaya çıkar
- Elin ulaşabileceği deri bölgelerinde lokalizasyon gösterir
 - Ense bölgesi
 - Scapulalar
 - Kollar veya bacaklar
 - Genital bölge
- Likenifikasyonla karakterizedir
- Tedavi
 - Psikojenik faktörlerin ortadan kaldırılması
 - Kronik ekzema tedavisi (Pomad bazında potent topikal kortikosteroidler)
 - Sedasyon yapan antihistaminikler